

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 29/2021)

София, 4 август 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 29.07.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
2.1	Зърнени и маслодайни култури	7
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 29.07.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 29.07.2021 г. са ожънати над 98% от площите с ечемик и около 90%, от тези с пшеница и маслодайна рапица. Продукцията и от трите култури е над отчетената по същото време на миналата година, с между 23,8% и 39,5%, главно в резултат от повишение на средните добиви. При производството на тритикале също е налице увеличение на годишна база – с 63,8%, вследствие на по-големия размер засети и реколтирани площи и по-висок среден добив. Поради по-бавния темп на жътвената кампания, прибраните количества ръж изостават с около 3%, спрямо година по-рано.

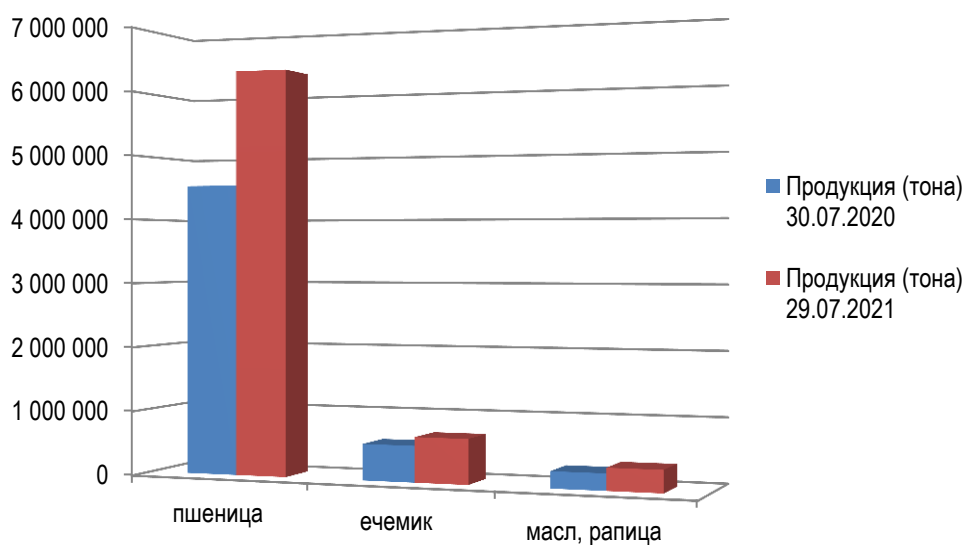
Жътва на есенници към 29.07.2021 г.

	29.07.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 451	1 047 078	86,9%	6 318 583	603	2,3%	-8,9%	39,5%	53,0%
ечемик	130 581	128 483	98,4%	689 974	537	-5,4%	-6,3%	23,8%	32,3%
маслодайна рапица	133 356	120 760	90,6%	340 586	282	16,2%	5,8%	32,7%	25,3%
ръж	8 604	3 091	35,9%	8 128	263	25,4%	-11,9%	-2,9%	10,0%
тритикале	17 893	13 035	72,8%	53 135	408	28,3%	23,6%	63,8%	32,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 29.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

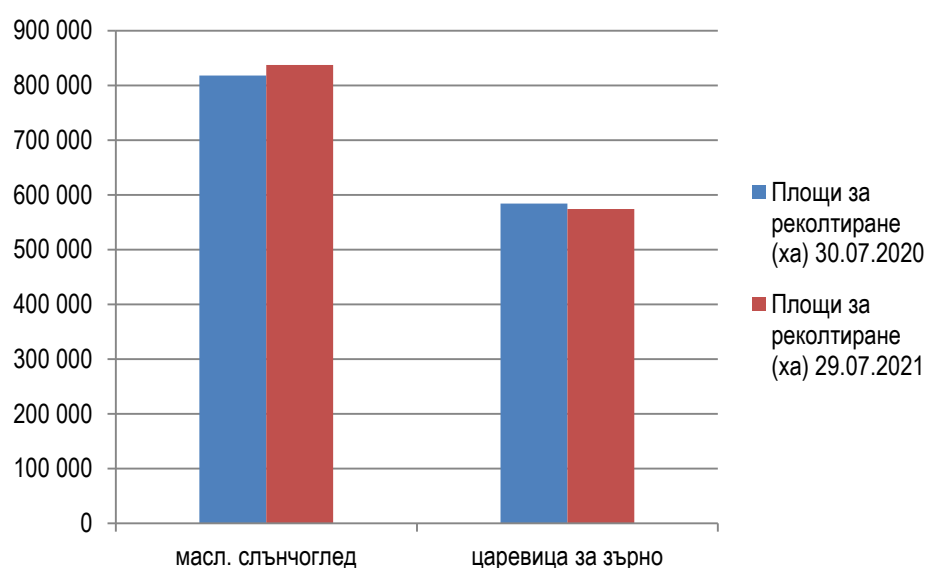
Според последните оперативни данни, площите за реколтиране с маслодаен слънчоглед са с 2,4% над нивото отпреди една година, а тези с царевица за зърно – с 1,7% по-малко.

Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 29.07.2021 г., ха

	30.07.2020	29.07.2021	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	818 113	837 593	2,4%
царевица за зърно	584 385	574 344	-1,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 29.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

Към 29 юли 2021 г. събраното количество тютюн „Бърлей“ е с 4% повече на годишна база, което се дължи на по-високия добив от единица площ. Продължава и реколтирането на площите с тютюн от типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“, като до момента продукцията е съответно с 1,9% и 64,3% под нивото от същия период на предходната година, главно поради намаление на площите, като при тютюна тип „Вирджиния“ това е съчетано и с по-нисък среден добив.

Площи и производство на тютюн към 29.07.2021 г.

	29.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 345	2 138	1 996	93	-9,0%	-2,1%	-1,9%	0,4%
Тютюн-Вирджиния	991	448	128	29	-21,3%	-11,6%	-64,3%	-59,8%
Тютюн-Бърлей	204	119	234	197	-27,1%	-53,9%	4,0%	126,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Към края на м. юли 2021 г. производството на дини, пъпеши, ягоди и краставици от открити площи нараства в границите от 2% до 27% на годишна база. На този етап са добити с между 18,6% и 56,6% по-малко картофи, полски домати, пипер и зеле. Това се дължи предимно на по-бавния темп на прибиране на реколтата тази година, а при зелето и доматиите – в съчетание с по-нисък среден добив.

По отношение на оранжерийното производство на домати и краставици, от началото на годината досега се отчита увеличение съответно с 51,3% и 56,5% спрямо същия период на 2020 г.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 29.07.2021 г.

	29.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 612	2 248	41 790	1 859	11,3%	-25,8%	-18,6%	9,6%
домати на открито	2 248	562	3 934	700	-17,8%	-16,9%	-31,5%	-17,6%
краставици на открито	506	338	3 548	1 050	-34,6%	21,6%	26,9%	4,5%
пипер на открито	2 695	216	1 427	661	5,1%	-55,5%	-45,4%	22,6%
зеле	1 062	143	3 467	2 424	-21,6%	-55,3%	-56,6%	-3,0%
дини	4 960	1 159	17 637	1 522	7,4%	-5,1%	2,6%	8,1%
пъпеши	2 778	863	8 278	959	12,2%	4,2%	21,3%	16,2%
ягоди на открито	868	839	6 471	771	24,4%	20,2%	23,0%	2,3%
домати в оранжерии	435	402	28 023	6 971	-4,0%	-2,9%	51,3%	55,8%
краставици в оранжерии	355	330	34 926	10 584	29,1%	7,5%	56,5%	45,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

Забележка: Данните за производство на малини от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Засега, събраната продукция от малини и кайсии е съответно с 16,8% и над три пъти повече на годишна база, като и при двете култури се наблюдава нарастване на средните добиви, а при кайсиите и на реколтираните площи.

Отчитайки по-бавния темп на прибиране, до момента добитите количества череша, вишни, праскови, сливи и круши остават под миналогодишните – с между 5,8% и 83,3%.

През последната седмица в областите Варна и Хасково са прибирани и първите количества ябълки – 52 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 29.07.2021 г.

	29.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 788	6	52	867	*	*	*
круши	629	8	22	275	-66,7%	-83,3%	-50,0%
праскови	3 014	764	4 854	635	-29,5%	-25,6%	5,7%
сливи	9 294	410	3 305	806	-44,1%	-25,9%	32,3%
череша	9 961	9 750	45 512	467	-0,5%	-5,8%	-5,3%
вишни	1 283	1 210	4 554	376	-8,0%	-6,2%	1,9%
кайсии	2 979	2 606	20 574	789	47,9%	211,5%	110,4%
орехи	9 296	-	-	-	*	*	*
малини	1 949	577	1 542	267	-19,4%	16,8%	45,1%
лозя винени	33 348	-	-	-	*	*	*
лозя десертни	2 767	-	-	-	*	*	*

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 29 юли 2021 г. добивът на лавандула възлиза на 67,6 хил. тона - с близо 4% повече на годишна база, вследствие на по-висок среден добив от единица площ.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 29.07.2021 г.

	29.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	3 487	3 487	8 875	255	*	*	*
лавандула	18 297	14 208	67 617	476	-5,5%	3,8%	9,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Данните за площи за реколтиране на маслодайна роза и лавандула от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През последната седмица на м. юли 2021 г. от Пристанище Варна¹ са изнесени 107,1 хил. тона пшеница, докато експорт на ечемик и рапица не е реализиран. Така, през първия месец на пазарната 2021/22 година, износът на пшеница и ечемик през порта нараства на годишна база, съответно с 16,7% и 86,7%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 01.08.2020	05.07.2021 – 01.08.2021	Изменение на годишна база
пшеница	245 412	286 311	16,7%
ечемик	28 160	52 572	86,7%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При липса на отчетени количества за последната седмица, общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на септември 2020 г. до момента се свива респективно с 38,6% и 58,5% спрямо година по-рано.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 01.08.2020	31.08.2020 – 01.08.2021	Изменение на годишна база
царевица	583 306	358 276	-38,6%
слънчоглед	86 612	35 980	-58,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на новата 2021/22 пазарна година не е реализиран внос на пшеница, ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

По оперативни данни, през периода септември 2020 г. – юли 2021 г. през Пристанище Варна са внесени 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Няма данни за доставки на двете култури през пристанищния терминал в Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 26/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 26/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към края на месец юли 2021 г. се наблюдава леко понижение на средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик на седмична база, в рамките на 0,3% – 2,6%, докато при царевицата и слънчогледа се отчита незначително покачване от 0,8%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.07.2021 г., лв./тон без ДДС

	29.07.2020	21.07.2021	28.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	324	347	338	4,3	-2,6
Фуражна пшеница	303	329	328	8,3	-0,3
Ечемик	280	333	326	16,4	-2,1
Царевица	289	402	402	39,1	0,0
Слънчоглед	665	1 018	1 026	54,3	0,8

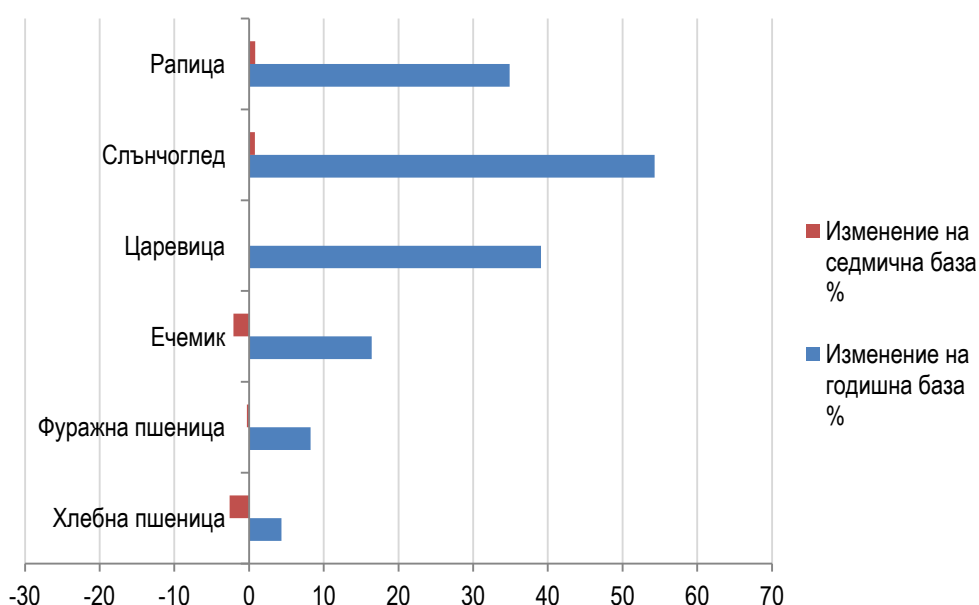
	29.07.2020	21.07.2021	28.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Рапица	714	955	963	34,9	0,8

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Хлебната пшеница се търгува с 4,3% по-скъпо спрямо година по-рано, а фуражната – с 8,3%. По-съществено е годишното увеличение на изкупните цени на ечемик, царевича, рапица и слънчоглед – от 16,4% до 54,3%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.07.2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 30 юли 2021 г. средните цени на едро на ябълки, пресни картофи, зеле, домати (български оранжерийни и внос) и праскови на тържищата са от 2% до 11,1% по-ниски спрямо нивата от предходната седмица. Незначително поскъпване на седмична база е налице при зеления пипер - с 0,6%, а по-съществено – при оранжерийните краставици – със 17,9%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.07.2021 г., лв./кг

	31.07.2020	23.07.2021	30.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,70	*	*	-	-
картофи пресни	*	0,73	0,71	-	-2,7
домати (оранжерийни)	1,65	1,62	1,45	-12,1	-10,5
домати (внос)	1,46	1,51	1,35	-7,5	-10,6

	31.07.2020	23.07.2021	30.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
краставици (оранжерийни)	1,20	1,40	1,65	37,5	17,9
краставици (внос)	*	1,10	*	-	-
пипер (зелен)	1,29	1,59	1,60	24,0	0,6
пипер (червен)	1,84	*	*	-	-
зеле	0,59	0,72	0,69	16,9	-4,2
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	1,42	1,98	1,76	23,9	-11,1
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,72	1,53	1,50	-12,8	-2,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Спрямо аналогичния период на миналата година, цените на едро на зелето, прасковите, зеления пипер и оранжерийните краставици бележат ръст от 16,9% до 37,5%. Доматите (българско оранжерийно производство и внос) и ябълките се търгуват с между 7,5% и 12,8% по-евтино на годишна база.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.07.2021 г.

